

Chirurgia stomatologiczna

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2024/2025
Wydział	Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Lekarsko-dentystyczny
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Egzamin
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Chirurgii Stomatologicznej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego Ul. Binińskiego 6, 02-097 Warszawa, UCS piętro I Tel. (22) 116 64 41 e-mail: zcs@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. Andrzej Wojtowicz
Koordynator przedmiotu	Prof. dr hab. Andrzej Wojtowicz; andrzej.wojtowicz@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr n. med. Wojciech Popowski e-mail: wojciech.popowski@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. Andrzej Wojtowicz; andrzej.wojtowicz@wum.edu.pl Dr n. med. Wojciech Popowski; wojciech.popowski@wum.edu.pl Dr n. med. Krzysztof Kukula; krzysztof.kukula@wum.edu.pl Dr n. med. Dorota Szubińska-Lelonkiewicz; dorota.szubinska-lelonkiewicz@wum.edu.pl

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

	<p>Lek. dent. Barbara Chruściel; barbara.chrusciel@wum.edu.pl</p> <p>Lek. dent. Adam Jakimiak; adam.jakimiak@wum.edu.pl</p> <p>Dr n.med. Marcin Adamiec; marcin.adamiec@wum.edu.pl</p> <p>Lek. dent. Michał Oszwaldowski; michal.oszwaldowski@wum.edu.pl</p> <p>Lek. dent. Agnieszka Adamska; agnieszka.adamska@wum.edu.pl</p> <p>Dr n. med. Klaudia Maśłowska; klaudia.masłowska@wum.edu.pl</p> <p>Lek. dent. Rafał Wojda; rafał.wojda@wum.edu.pl</p> <p>Lek. dent. Magdalena Sławińska; magdalena.slawinska@wum.edu.pl</p> <p>Lek. dent. Michał Makuch; michal.makuch@wum.edu.pl</p> <p>Lek.dent. Klaudia Podlińska; klaudia.podlinska@wum.edu.pl</p> <p>Lek.dent. Piotr Siniarski; piotr.siniarski@wum.edu.pl</p> <p>Lek.dent. Fryderyk Zieliński; fryderyk.zielinski@wum.edu.pl</p> <p>Lek. dent. Bartłomiej Woryński; bartlomiej.worynski@wum.edu.pl</p> <p>Lek.dent. Jakub Kołodziejek; jakub.kolodziejek@wum.edu.pl</p>
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	V rok, IX i X semestr	Liczba punktów ECTS	7
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		0	0
seminarium (S)		10	0,4
ćwiczenia (C)		100	4
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		65	2,6

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Opanowanie wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i różnicowanie patologii w obrębie jamy ustnej z zakresu chirurgii stomatologicznej.
C2	Zdobycie umiejętności pozwalających na rozpoznawanie i różnicowanie patologii w obrębie jamy ustnej z zakresu chirurgii stomatologicznej.

**Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)**

C3	Opanowanie wiedzy i umiejętności pozwalających na samodzielne wykonywanie podstawowych zabiegów profilaktycznych i leczniczych chorób jamy ustnej z zakresu chirurgii stomatologicznej oraz prowadzenia dokumentacji medycznej.
C4	Zdobycie umiejętności pozwalających na podejmowanie decyzji co do kierowania pacjenta do leczenia w oddziale Chirurgii Czaszkowo- Szczykowo-Twarzowej oraz pokrewnych specjalności.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie
--	-------------------

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

F.W4.	objawy, przebieg i sposoby postępowania w określonych chorobach jamy ustnej, głowy i szyi, z uwzględnieniem grup wiekowych
F.W6.	zasady postępowania w przypadku chorób okołowierzchołkowych
F.W8.	zasady postępowania w przypadku torbieli, stanów przednowotworowych oraz nowotworów głowy i szyi
F.W10.	wskazania i przeciwwskazania do leczenia z wykorzystaniem wszczepów stomatologicznych
F.W13.	podstawy antybiotykoterapii i oporności przeciwanotybiotykowej
F.W15.	metody terapeutyczne ograniczania i znoszenia bólu oraz ograniczania lęku i stresu
F.W16.	zasady znieczulenia w zabiegach stomatologicznych i podstawowe środki farmakologiczne
F.W19.	patomechanizm oddziaływania chorób jamy ustnej na ogólny stan zdrowia
F.W20.	patomechanizm oddziaływania chorób ogólnych lub stosowanych terapii na jamę ustną
F.W23.	specyfikę opieki stomatologicznej nad pacjentem obciążonym chorobą ogólną i zasady współpracy z lekarzem prowadzącym chorobę podstawową

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

F.U1.	przeprowadza wywiad lekarski z pacjentem lub jego rodziną
F.U2.	przeprowadza badanie fizykalne pacjenta
F.U3 .	wyjaśnia pacjentowi istotę jego dolegliwości, ustala sposób leczenia potwierdzony świadomą zgodą pacjenta oraz rokowanie
F.U4.	przekazuje pacjentowi lub jego bliskim złe informacje o stanie zdrowia
F.U5.	pobiera i zabezpiecza materiał do badań diagnostycznych, w tym cytologicznych

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

F.U6.	interpretuje wyniki badań dodatkowych
F.U7.	ustala wskazania do wykonania określonego zabiegu stomatologicznego
F.U8.	przewodzić leczenie ostrych i przewlekłych, zębopochodnych i niezębopochodnych procesów zapalnych tkanek miękkich jamy ustnej, przyzębia oraz kości szczęk
F.U9.	postępować w przypadku wystąpienia powikłań ogólnych i miejscowych podczas zabiegów stomatologicznych i po zabiegach stomatologicznych
F.U10.	przepisywać leki, z uwzględnieniem ich interakcji i działań ubocznych
F.U11.	przewodzić bieżącą dokumentację pacjenta, wypisywać skierowania na badania lub leczenie specjalistyczne stomatologiczne i ogólnomedyczne
F.U12.	formułować problemy badawcze w zakresie stomatologii
F.U13.	przedstawiać wybrane problemy medyczne w formie ustnej lub pisemnej w sposób adekwatny do poziomu odbiorców
F.U15.	ustalać leczenie w chorobach tkanek układu stomatognatycznego
F.U16.	stosować odpowiednie leki w czasie i po zabiegu stomatologicznym w celu zniesienia bólu i lęku

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	
W2	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	
U2	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	kompetencje osiągnięte przez studentów po zakończeniu IV roku studiów powinny pozwalać na samodzielną pracę z pacjentem pod kontrolą asystenta. Oznacza to wystarczająca wiedze teoretyczną i umiejętności praktyczne pozwalające na samodzielne badanie podmiotowe i przedmiotowe, wykonywanie znieczuleń miejscowych i prostych ekstrakcji zębów pod kontrolą asystenta.

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria	S1. Postępowanie chirurgiczne u pacjentów obciążonych ogólnie, wskazania i przeciwwskazania do zabiegów w chirurgii stomatologicznej. Seminarium podsumowuje wiedzę zdobytą w trakcie trzech lat nauczania chirurgii stomatologicznej.	F.W4., F.W13., F.W10., F.W15., F.W20., F.W23.
	S2. Stany zapalne w obrębie głowy i szyi, metody leczenia-podsumowanie. Seminarium podsumowuje wiedzę zdobytą w trakcie trzech lat nauczania chirurgii stomatologicznej, dotyczącą stanów zapalnych.	F.W6., F.W10., F.W13., F.W15, F.W16.
	S3. Przegląd zmian rozrostowych i guzów zębopochodnych zlokalizowanych w obrębie jamy ustnej, wczesne metody diagnostyczne, czujność onkologiczna, metody leczenia-podsumowanie.	F.W8. F.W15
	S4.Przygotowanie chirurgiczne do leczenia protetycznego, zabiegi regeneracji tkanek, wskazania i metody leczenia implantologicznego.	F.W4, F.W10, F.W20
	S5. Kolokwium podsumowujące	F.W4., F.W6, F.W8, F.W10., F.W13., F.W15., F.W16. F.W20., F.W23.
Ćwiczenia	C1. Zastosowanie lampy Velscope do diagnostyki zmian w jamie ustnej	F.U2, F.U6 ,F.U7 F.U2, F.U6, F.U7
	C2. Zasady postępowania we wczesnej diagnostyce onkologicznej z wykorzystaniem chemiluminescencji	F.U1, F.U2, F.U3, F.U7, F.U11, F.U16
	C3. Postępowanie po urazie zębów	F.U1, F.U2, F.U3, F.U6, F.U7, F.U8, F.U10, F.U11, F.U16
	C4. Postępowanie chirurgiczne przy kamicy ślinianek	F.U1, F.U2, F.U3, F.U11, , F.U16
	C5. Chirurgia ortodontyczna – koryktomia	F.U1, F.U2, F.U3, F.U11, , F.U16
	C6. Chirurgia ortodontyczna – usuwanie zębów nadliczbowych	
	C7. Chirurgia ortodontyczna – odsłanianie zatrzymanych zębów i naklejanie zaczepów	F.U1, F.U2, F.U3, F.U11, , F.U16 F.U1, F.U2, F.U3, F.U6, F.U7, F.U9, F.U11, , F.U16
	C8. Chirurgia rekonstrukcyjna – zastosowanie PRF	

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

C9. Chirurgia rekonstrukcyjna – zastosowanie materiałów kościozastępczych	F.U1, F.U2, F.U3, F.U6, F.U7, F.U9, F.U11, , F.U16
C10. Chirurgia rekonstrukcyjna – zastosowanie błon zaporowych	F.U1, F.U2, F.U3, F.U6, F.U7, F.U9, F.U11, , F.U16
C11. Wskazania i przeciwwskazania do leczenia implantologicznego	F.U1, F.U2, F.U3, F.U6, F.U7, F.U9, F.U11, , F.U16
C12. Implanty zębowe – aspekty kliniczne	F.U1, F.U2, F.U3, F.U6, F.U7, F.U9, F.U11, , F.U16
C13. Ocena tkanek miękkich i twardych przed planowaniem leczenia implantologicznego	F.U1, F.U2, F.U3, F.U6, F.U7, F.U9, F.U11, , F.U16
C14. Zasady homeostazy w postępowaniu sanacji jamy ustnej u osób ogólnie zdrowych	F.U1, F.U2, F.U3, F.U6, F.U9, F.U11, , F.U16
C15. Zasady homeostazy w postępowaniu sanacji jamy ustnej u osób obciążonych chorobami układu sercowo-naczyniowego	F.U1, F.U2, F.U3, F.U6, F.U9, F.U11, , F.U16
C16. Projektowanie płatów dzielonych i pełnej grubości, rodzaje szycia w zależności od wielkości i usytuowania pola operacyjnego	F.U1, F.U2, F.U3, F.U6, F.U9, F.U11, , F.U16
C17. Badanie i sposoby leczenia torbieli kości szczękowych – praktyczne aspekty	F.U1, F.U2, F.U3, F.U5, F.U6, F.U9, F.U11, , F.U16
C18. Interpretacja badań dodatkowych w diagnostyce torbieli kości szczękowych	F.U6
C19. Badanie torbieli okołoszczękowych tkanek miękkich	F.U1, F.U2, F.U3, F.U5, F.U6, F.U9, F.U11, , F.U16
C20. Interpretacja badań dodatkowych w diagnostyce torbieli okołoszczękowych tkanek miękkich	F.U6
C21. Badanie węzłów chłonnych twarzy i szyi - interpretacja wyników badania	F.U1, F.U2, F.U3, F.U5, F.U6, F.U11
C22. Zębopochodne guzy niezłośliwe	F.U1, F.U2, F.U3, F.U5, F.U6, F.U9, F.U11, , F.U16
C23. Zębopochodne guzy złośliwe	F.U1, F.U2, F.U3, F.U5, F.U6, F.U9, F.U11, , F.U16
C24. Badanie i leczenie zmian rozrostowych tkanek miękkich w obrębie jamy ustnej	F.U1, F.U2, F.U3, F.U5, F.U6, F.U9, F.U11, , F.U16

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

	C25. Interpretacja badań dodatkowych w diagnostyce zmian rozrostowych w obrębie jamy ustnej	F.U1, F.U2, F.U3, F.U5, F.U6.
--	---	-------------------------------

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Chirurgia stomatologiczna i szczękowo- twarzowa, redaktor naukowy. Rahnama M., Wydawnictwo Lekarskie PZWL. 2024
2. Chirurgia Szczękowo – Twarzowa - Kryst.L. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. 2012
3. Podstawy Chirurgii Stomatologicznej - Dominiak.M, Gedrange.T., Rahnama.M. Copyright by Elsevier Urban & Partner. 2022. 4.
4. Nowotwory zębopochodne i guzy nowotworopodobne - Kaczmarzyk T., Stypułkowska J., Tomaszewska R., Czopek J. Wydawnictwo Kwintesencja. 2009
5. Torbiele obszaru szczękowo- twarzowego.Kaczmarzyk T. Wydawnictwo Kwintesencja. 2015
- 6.Współczesna farmakoterapia w schorzeniach chirurgii jamy ustnej i tkanek okolicznych – Kaczmarzyk T., Goszcz A., Grodzińska I., Stypułkowska J., Woron J., Zaleska M. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. 2006
7. Anatomia głowy dla stomatologów – W. Łasiński. Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich. 1970

Uzupelniająca

- 1.Anatomia człowieka –. Bochenek.A 2022
- 2.Anatomia i fizjologia człowieka –Sylwanowicz.W. 1980
- 3.Chirurgia Szczękowo – Twarzowa –Bartkowski.S. Oficyna Wydawnicza „AGES” w Krakowie. 1996
- 4.Podręcznik Chirurgia stomatologiczna i szczękowo- twarzowa- Larry J. Peterson, Edward Ellis III, James R. Hupp, Myron R. Tucker, redaktor wydania polskiego Bogna Pogorzelska- Stronczak. Wydawnictwo CZELEJ Sp.z o.o. 2001
- 5.Skrypt –Tuderek.G, Nieckula.N. Oficyna Wydawnicza WUM, 2018
- 6.Czasopisma zagraniczne m.in.: Oral Pathology, Oral Medicine
- 7.Czasopisma krajowe,
wybrane artykuły

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F. W4., F.W6., F.W8., F.W10., F. W13., F. W15., F.W16., F. W19., F.W20., F.W23.	Kartkówki i kolokwia podsumowujące poszczególne działy tematyczne. Kolokwia mają charakter podsumowania wiedzy z okresu trzech lat nauki przedmiotu. Obejmują swoim zakresem tematykę III, IV i V roku studiów. Liczba kolokwii: 3, forma: test lub odpowiedz ustna.	Kolokwium, zalicza>60% poprawnych odpowiedzi. Ocena Kryterium 2,0 (ndst) ≤60% 3,0 (dost.) ≥ 60% i <68% 3,5 (ddb) ≥ 68% i <75% 4,0 (db) ≥ 75% i <82% 4,5 (pdb) ≥ 82% i <90% 5,0 (bdb) ≥ 90% Każdemu studentowi przysługują dwa terminy zaliczenia kolokwium z czego drugi termin jest terminem poprawkowym. W przypadku

		<p>uzyskania oceny niedostatecznej w pierwszym i drugim terminie przysługuje zaliczenie w trybie komisyjnym po uprzednim wystąpieniu pisemnym o zgodę do kierownika Zakładu.</p> <p>Dopuszczenie do egzaminu dyplomowego na podstawie ocen i zaliczeń cząstkowych : ćwiczeń, seminariów i kolokwium.</p> <p>Egzamin testowy 100 pytań jednokrotnego wyboru - Próg zaliczenia > 60% z części teoretycznej.</p>
<p>F.U1., F.U2., F. U3., F.U4., F.U5., F.U6., F.U7., F.U8., F.U9., F.U10., F. U11., F. U 12., F. U 13., F.U15., F.U16.</p>	<p>Raporty z ćwiczeń (karty wykonanych procedur medycznych). Praktyczny egzamin dyplomowy, forma ustna przy pacjencie. W trakcie egzaminu praktycznego oceniane są umiejętności w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -umiejętność zbierania wywiadu, - umiejętność badania pacjenta, -umiejętność stawiania prawidłowego rozpoznania, -umiejętność planowania leczenia, - umiejętność wykonania znieczulenia, - samodzielność w wykonaniu zabiegu chirurgicznego, - zachowanie zasad aseptyki i antyseptyki w trakcie pracy, - kontakt z pacjentem, -zgodność ze standardami. 	<p>Obecność na wszystkich zajęciach (dopuszczalna jest jedna usprawiedliwiona nieobecność w roku akademickim).</p> <p>Karta wykonanych procedur medycznych.</p> <p>Egzamin praktyczny.</p> <p>Niezaliczeni części praktycznej egzaminu dyplomowego uniemożliwia przystąpienie do egzaminu testowego.</p>

9. INFORMACJE DODATKOWE

Obecność na seminariach i zajęciach klinicznych jest obowiązkowa, stanowi podstawę do zaliczenia przedmiotu.

Uzasadniona, więcej niż jedna nieobecność czy to na seminariach czy też ćwiczeniach wymaga zaliczenia i odrobienia w innym terminie nie kolidującym z zajęciami klinicznymi (np. przerwa semestralna).

Ocena z V roku jest składową oceny końcowej z przedmiotu. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie dydaktyki na roku V – dr n. med. Wojciech Popowski e-mail: wojciech.popowski@wum.edu.pl

Informacja dotycząca godzin konsultacyjnych umieszczona jest na tablicy ogłoszeń w zakładzie.

Student na zajęcia musi się zgłosić z ubraniem ochronnym i obuwem na zmianę oraz identyfikatorem.

Ocena końcowa z przedmiotu wystawiana jest na podstawie uzyskanych ocen (20% ocena z zajęć, 20% egzamin praktyczny, 60% egzamin testowy).

Przy Zakładzie Chirurgii Stomatologicznej działa Studenckie Koło Naukowe, zraszające studentów Stomatologii III, IV i V roku. Praca w tym kole pozwala na poszerzanie wiedzy dotyczącej przedmiotu i umożliwia samodzielne (lub zespołowe) realizowanie projektów naukowo badawczych. Dla studentów z Koła Naukowego organizowane są ciekawe wykłady w ramach zebrań naukowych. Studenci mają możliwość

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

prezentowania wyników swoich prac na corocznych konferencjach naukowych regionalnych i ogólnopolskich. Aktywni studenci Koła Naukowego uczestniczą w Kongresach z zakresu Chirurgii Stomatologicznej i Implantologii, biorąc udział w ich organizacji i przebiegu.

Opiekun Studenckiego Koła Naukowego asystent M. Oszałdowski michal.oszaldowski@wum.pl

Informacje o pracy Studenckiego Koła Naukowego są wywieszane na tablicy ogłoszeń w Zakładzie.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich